

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ* และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา 90000

*jeerawit4@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร 2) การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 97 ข้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง ($r = 53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล

บทนำ

ความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้พฤติกรรมของประชากรปรับเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาไทยทำให้เกิดปัญหาหลายประการ ได้แก่ ด้านคุณภาพของคนไทย คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการศึกษา ความเหลื่อมล้ำ โอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะของคนไทย ซึ่งระบบการศึกษาไทยต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษา โดยใช้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : ง) ด้วยบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) ขึ้นเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษา โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการยกระดับการจัดการศึกษาให้มี

คุณภาพมาตรฐานเทียบเท่ากับสากลเป็นตัวขับเคลื่อน ซึ่งโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก 2) การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ 3) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561 : ข) ในการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้ชำนาญการทางการเปลี่ยนแปลง จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ กำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ รู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2555 : 32) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของดูบรินกล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้องค์กร ในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้องค์กรอยู่รอดต่อไป การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ยังเป็นอีกหนึ่งในประเภทภาวะผู้นำที่จะเป็น ตัวผลักดันให้การบริหารเชิงกลยุทธ์สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี(ริงสรรค์ ประเสริฐศรี. 2551 : 1 ; อ้างอิงจาก DuBryn. 2007 : 391) และสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของอิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน กล่าวว่า การปฏิบัติของความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ 2) ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร 3) ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรให้มีประสิทธิภาพ 4) ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ 5) ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล (พิภูษรี สุขจรุง 2557 : 20 ; อ้างอิงจาก Hitt, Ireland and Hoskisson. 2007 : 372)

ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จึงน่าจะเป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารองค์กรในยุคปัจจุบัน และสามารถนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กรทางการศึกษาในยุคการเปลี่ยนผ่านนี้ได้ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ถึง 2561 จำนวนทั้งสิ้น 33 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลที่ได้จากการวิจัย จะเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ให้ประสบผลสำเร็จเพิ่มขึ้นในลำดับต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2561 จำนวนโรงเรียน 33 โรงเรียน จำนวนครู 2,173 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

3. เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยมีสมมุติฐานของการวิจัยว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 97 ข้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99 มีค่าความเชื่อมั่นด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร เท่ากับ 0.98 และมีค่าความเชื่อมั่นด้านการบริหารสถานศึกษา สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล เท่ากับ 0.99 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 209 ฉบับ จากจำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ครูในสถานศึกษาโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0554$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.06$) และด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร ($\bar{X} = 3.99$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ($\bar{X} = 3.80$) และด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมจำแนกตามรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหาร	การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล			ภาพรวม
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	
X ₁	.21**	.22**	.32**	.28**
X ₂	.36**	.44**	.50**	.48**
X ₃	.41**	.45**	.53**	.50**
X ₄	.40**	.45**	.52**	.50**
X ₅	.53**	.60**	.67**	.65**
ภาพรวม	.42**	.48**	.56**	.53**

** p < .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .53^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .67^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .21^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากระวังลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิภาพ ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สอดคล้อง ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และด้านการบริหารทรัพยากรขององค์การ ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัยนี้ ส่วนมากมีประสบการณ์ในการบริหารมานาน จึงมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาก มีพฤติกรรมของผู้นำ คือ บริหารงานอย่างมีระบบแบบแผน มีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ ลึกซึ้งในการวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงาน สามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ ยืดหยุ่น เปิดกว้างทางความคิด และกระตุ้นผู้ร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาและนำองค์การให้ไปสู่ความสำเร็จ

สอดคล้องกับแนวคิดของเซ็งเก้ (จิตตาภา อินทรสมบัติ, 2558 : 45 ; อ้างอิงจาก Senge, 1990 : 158) ซึ่งกล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบใหม่ ต้องเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ที่จะก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งผู้นำต้องมี 1) วิสัยทัศน์ส่วนตัวหรือมีจุดมุ่งหมาย 2) มีแรงมุ่งมั่นใฝ่ดี คือ เมื่อมีวิสัยทัศน์แล้วก็จะต้องมีแรงมุ่งมั่นที่จะให้บรรลุผลสำเร็จ 3) มีความมุ่งมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และ 4) มีความคิดวิเคราะห์สิ่งใด ๆ ด้วยเหตุด้วยผล และสอดคล้องกับแนวคิดของรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2551 : 1) ซึ่งกล่าวว่า ภาวะการณ่แข่งขันที่สูงขึ้นในปัจจุบันทำให้้องค์การต้องเผชิญกับคู่แข่งทั้งภายในและภายนอก ความผันผวนที่ไม่หยุดนิ่งของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้เกิดอุปสรรคและปัญหาอย่างมากกับองค์กรอย่างต่อเนื่อง ผู้นำจึงต้องเรียนรู้และปรับวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการ ให้ทันสมัยและนำเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มาใช้ ปัจจุบันความรู้เกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสำคัญต่อผู้นำเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ผู้นำมีแผนการดำเนินงานที่มีความรอบคอบมากยิ่งขึ้น นอกจากผู้นำจะต้องหาความรู้ ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ให้มากขึ้นแล้ว ยังจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมัทนา กองเงิน (2554 : 103-104) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากระวังลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า

1) สถานศึกษาในการวิจัยนี้ ล้วนเป็นสถานศึกษาที่มีขนาดกลางขึ้นไป ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับจากชุมชน มีการเปิดรับนักเรียนโดยวิธีการสอบแข่งขัน ทำให้ได้ผู้เรียนที่มีความสามารถและมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนา

2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ในการวิจัยนี้ มีภาวะผู้นำสูง วุฒิปริญญาตรีหรือปริญญาโท มีประสบการณ์ในการบริหารมานาน จึงสามารถบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ พัฒนาหลักสูตรได้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล คำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก

3) สถานศึกษาในการวิจัยนี้ ส่วนมากมีความพร้อมสูง ทั้งด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เทคโนโลยี อาคารสถานที่ งบประมาณและการสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก

สอดคล้องกับผลการวิจัยของปิ่นณวิชัย ซาไซ (2555 : 121) ศึกษาการบริหารแบบสมดุลกับคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ผู้เรียนเป็นเลิศทางวิชาการ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์ เป็นพลโลกที่มีสุขภาวะและร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตตมา มั่นคง (2554 : 83-84) ศึกษาการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลกและการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมิลเนอร์ (Milnor. 2007 : 86) ศึกษาแนวโน้มการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้หรือทักษะในการเข้าสู่ตลาดแรงงานยุคโลกาภิวัตน์ พบว่า ความรู้ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นระดับมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ รองมาคือ ด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งความรู้ความเข้าใจและทักษะทั้งสองนี้สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ว่าผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ คู่ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ในการวิจัยนี้ มีการมุ่งความสำเร็จไปที่ภาพรวมหรือระบบโดยรวมขององค์การ มีข้อเสนอแนะด้านใดด้านหนึ่ง จึงทำให้มีความสัมพันธ์กับการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุลมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สูง มีกลยุทธ์ในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย และการควบคุมกระบวนการดำเนินงาน มีความยืดหยุ่น มีกระบวนการควบคุม การส่งเสริม การพัฒนา การแก้ไขปัญหาและการปรับเปลี่ยนให้ทันกับสถานการณ์ ส่งผลให้คนในองค์กรทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันจนเกิดความสำเร็จ ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ โดยครูผู้สอนมีความรู้สึก ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารและควบคุมองค์การให้สมดุลได้

สอดคล้องกับแนวคิดของฮิทท์ โอไรแลนด์และฮอสคิสสัน (พัฏฐศรี สุขจรุง. 2557 : 20-21 ; อ้างอิงจาก Hitt, Ireland and Hoskisson. 2007 : 372) ซึ่งกล่าวว่า การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล คือ การจัดการ บริหารงาน ดูแลกระบวนการทำงาน ให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริการ ผู้รับบริการพึงพอใจในบริการที่ได้รับและผู้ให้บริการมีความสุขและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัฏฐศรี สุขจรุง (2557 : 18) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารแบบดุลยภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการบริหารแบบดุลยภาพของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 และมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิราพร ตีบุญมี (2556 : 138-142) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกและมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริเพ็ญ สุกุลสิทธิ์ (2556 : 94) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรพงษ์ เกียรติชาติ (2556 : 261) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเหตุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร

2. การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง ($r = 53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ควรส่งเสริม กำกับ และติดตามการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้อง ประสบความสำเร็จ และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมายและกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรปรับปรุงและพัฒนาในด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกในการทำงานให้กับทุกคนในสถานศึกษาให้มากขึ้น

1.2 ควรส่งเสริม กำกับ และติดตามการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การพัฒนาความสามารถและความถนัดเฉพาะทาง ตามสมรรถนะของผู้เรียน ให้ผ่านการประเมินในระดับต่างๆ และเป็นที่ยอมรับจากสังคมอย่างต่อเนื่อง และควรปรับปรุง พัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ในส่วนของการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติได้มากยิ่งขึ้น

1.3 ควรส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สอดคล้องและสมดุลไปพร้อมๆ กับด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง และควรปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ให้สอดคล้องและสมดุลกับด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ กับการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา เอาใจใส่อย่างยิ่ง จากคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้ ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง รวมถึงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activity. *Journal of Education and Psychological Measurement* 30, 607-610.
- Milnor, J. O. (2007). Globalization and World-Class Schools. *Educational Horizons* 86(1), 86.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล ปรับปรุง 2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิตาภา อินทรสมบัติ. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิตนา มั่นคง. (2554). การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปัทมวิษณุ ชาติ. (2555). การบริหารแบบสมดุลกับคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัฏฐรี สุขจรัส. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบดุลยภาพในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา.
- มันทนา กองเงิน. (2554). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. การจัดการสมัยใหม่. 6(2), 1.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 6). สงขลา. โรงพิมพ์นำศิลป์.
- วรพงษ์ เถาว์ชาติ. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิราพร ดีบุญมี. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริเพ็ญ สุกุลลีธร. (2556). ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.